

Geliş Tarihi : 01.04.2024
Kabul Tarihi : 23.07.2024

 <https://doi.org/10.20304/humanitas.1476880>

Erdiren, O. Y. (2024). Posta sanatı çalışmalarını sanat felsefesi açısından bir inceleme. *HUMANITAS - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(24), 92-108. <https://doi.org/10.20304/humanitas.1476880>

POSTA SANATI ÇALIŞMALARINI SANAT FELSEFESİ AÇISINDAN BİR İNCELEME¹

Yıldırım Onur ERDİREN²

ÖZ

Posta sanatı, 20. yüzyılın ortalarında Fluxus ve Dada gibi hareketlerin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Genellikle posta yoluyla gönderilen sanatsal çalışmaların bir türü olarak tanımlanır. Bu tür sanat eserleri, posta sistemini bir iletişim ve eser taşıma aracı olarak kullanarak yayılmış, genellikle alternatif sanat pratiğinin bir parçası olarak değerlendirilir. Posta sanatı, posta servisi aracılığıyla küçük ölçekli çalışmalar göndermeye odaklanan popülist bir sanat hareketidir. Sanatçının bir ifade aracı olarak kullandığı posta sanatı sanatçının yaratıcılığını geliştiren, kendisini farklı bir sanat türünde ifade etme olanağı sunan ve tüm özgürlük biçimlerini (ifade özgürlüğü, yaratma özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, istenç özgürlüğü vb.) diğer sanat türlerinde olduğu gibi sergileyebilen bir sanat türüdür dolayısıyla sanatçı tüm özgünlüğüyle estetik algısını kullanarak bir posta sanatı yaratmaktadır çünkü herhangi bir sanat nesnesini yaratmak için estetik bir bakışa ihtiyaç vardır. Bu estetik ve sanatsal bakışı inceleyebilmek için teknik ve malzeme bilgisine ihtiyaç vardır. Posta sanatçıları genellikle basit ve ucuz malzemeler kullanır. Bunlar arasında kartpostallar, zarflar, pul, gazete parçaları, çıkartmalar ve el yapımı baskılar gibi materyaller bulunabilir. Çeşitli teknikler kullanarak, sanatçılar gönderileri üzerinde çizimler yapabilir, kolajlar oluşturabilir veya diğer yaratıcı teknikleri kullanabilirler. Bu bağlamda, Geçmişten günümüze kadar posta sanatında yapılan tasarımların estetik bakışının önemi vurgulanarak, çeşitli mecralarda yapılan ve sanatçıların yaptığı posta sanatı çalışmaları incelenerek tasarım ve estetik açıdan nasıl bakıldığı irdelenecektir. Aynı zamanda bu çalışmada bahsedilen sanat felsefesi çözümlemesinde yöntem olarak sanat epistemolojik bir inceleme olarak bakılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Posta sanatı, İletişim, Estetik

¹ Bu çalışma aşağıda açık künye bilgisi sunulan *Posta Sanatı Kitabı Sanatsal Kuram ve Uygulama* adlı kitapta yer alan bölümün genişletilmiş halidir.

Erdiren, Y. O. (2020). Başlıca Posta Sanatı Çalışmalarını Estetik Açından Bir İnceleme. M. C. Atalay içinde, *Posta Sanatı Kitabı Sanatsal Kuram ve Uygulama* (s. 157-170). Ankara: Gece Kitaplığı.

² Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, yoerdiren@nku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7446-0454>

Date Received : 01.04.2024
Date Accepted : 23.07.2024

 <https://doi.org/10.20304/humanitas.1476880>

Erdiren, O. Y. (2024). A review of mail art works in terms of art philosophy. *HUMANITAS - Journal of Social Sciences*, 12(24), 92-108. <https://doi.org/10.20304/humanitas.1476880>

A REVIEW OF MAIL ART WORKS IN TERMS OF ART PHILOSOPHY

Yıldırım Onur ERDİREN³

ABSTRACT

Mail art emerged in the mid-20th century under the influence of movements such as Fluxus and Dada. It is generally defined as a type of artistic work sent via mail. Such artworks are often considered part of alternative art practice, disseminated using the postal system as a means of communication and transportation of works. Mail art is a populist art movement that focuses on sending small-scale works through the postal service. Mail art, which the artist uses as a means of expression, is a type of art that improves the artist's creativity, offers the opportunity to express himself in a different type of art, and can exhibit all forms of freedom (freedom of expression, freedom of creation, freedom of thought, freedom of will, etc.) as in other types of art. The artist creates mail art using his aesthetic perception with all his originality, because an aesthetic perspective is needed to create any art object. In order to examine this aesthetic and artistic view, technical and material knowledge is needed. Mail artists often use simple and inexpensive materials. These may include materials such as postcards, envelopes, stamps, newspaper clippings, stickers and handmade prints. Using a variety of techniques, artists can draw, create collages, or use other creative techniques on their posts. In this context, the importance of the aesthetic view of the designs made in mail art from past to present will be emphasized, and the mail art works made in various media and made by artists will be examined and how they are viewed from a design and aesthetic perspective will be examined. At the same time, art as a method in the art healing analysis of these treatments is viewed as an epistemological examination.

Keywords: Mail art, Communication, Aesthetic

³ Assist. Prof. Dr., Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Arts and Sciences, yoerdiren@nku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7446-0454>

Giriş

Posta sanatı, posta yoluyla gönderilen görsel ve yazılı eserlerin sanatsal bir ifadesidir. Bu sanat türü, 20. yüzyılın başlarında özellikle Dadaist ve çağdaş sanatçılar arasında popülerlik kazanmıştır. Posta sanatının kökenleri, 1950’lerde Fluxus hareketi ile başlamıştır. Fluxus, sanatı gündelik yaşamın içine sokmayı amaçlayan bir akımdır ve posta sanatı da bu anlayışı destekleyen bir üründür. Özellikle George Maciunas ve Ray Johnson gibi sanatçılar, posta sanatını yaygınlaştırmak için çaba göstermişlerdir. Bir diğer önemli figür ise posta ağını kullanarak bir sanat iletişimi ağı oluşturan Ray Johnson’dır. Johnson, 1950’lerin sonlarında posta yoluyla gönderilen sanat eserlerini ve yazışmalarını bir sanat formu olarak gören ilk kişilerden biridir. Onun etkisiyle, posta sanatı dünya çapında bir sanat hareketi haline gelmiştir. Johnson’ın eserleri de estetik açıdan incelenebilir. Dolayısıyla eser incelemek için çözümleme yapmak önemlidir. Bir posta sanatını estetik açıdan yorumlamak için ilk olarak estetik kavramının ne olduğunu bilmek gerekir. Dolayısıyla estetiğin ne olduğuna bakarsak, estetik sözcüğü Grekçe “aisthesis” ya da “aisthanesthai” sözünden gelir. “Aisthesis” sözcüğü, duyum, duyulur algı anlamına geldiği gibi “aisthanesthai” sözcüğünde, duyu ile algılanmak anlamına gelir. Bazı düşünürlerde “estetik” sözcüğünün her iki anlamda da kullanıldığı görülebilir. Örneğin, Kant estetik sözcüğünü hem duygusallık anlamında hem de bugünkü estetik bilimi anlamında kullanır (Tunalı, 2012: 13). Estetik’in kurucusu Alexander G. Baumgarten’dır. Baumgarten’a göre duyumun kendi mantığını ifade edecek özel bir kavrama ihtiyaç vardı ve sonunda Yunancada “duyularla ilgili” anlamına gelen aisthesis’ten hareketle buna estetik kuramı adını verdi (Baumgarten, 23: 1954). Baumgarten’a göre, mantıksal kavramanın hedefi gerçek, estetik (duyusal) kavramanın hedefi güzel’dir. Güzel, duyularla algılanan mükemmellik ve gerçek, akılla kavranan mükemmelliktir. İyi ise, ahlaksal istençle ulaşılan mükemmelliktir (Tolstoy, 2015: 21). Baumgarten, 1750- 1758 yıllarında yayımladığı *Aesthetica* adlı eserinde, en başta böyle bir bilimi temellendirir, onun konusunu belirler ve bu bilimin sınırlarını çizer. 1735 yılında yayınladığı “Meditationes philosophicae de nonnullis ad poema pertinentibus” (Şiir Üzerine Bazı Felsefi Düşünceler) adlı doktora tezinde böyle bir bilimin olanağından söz açar. İlk kez olarak estetik terimi, böyle bir bilimin ismi olarak estetik kitabında yer alır. Baumgarten’dan süre gelen estetik anlayışı Antikçağdan beri farklı görüşlere neden olmuş ve tartışılmıştır. Filozofların ortaya attığı estetik kavramlar günümüze ışık tutmuş, sanatı daha iyi idrak etmemize yardımcı olmuştur. Bir diğer irdelenen konu ise, estetiği anlamak için tasarım unsurlarının kavramlarına ihtiyaç vardır. Tasarım unsurları (hammaddeleri) çizgi, biçim, ton, çizim, yön, doku, ışık ve gölgedir. Bir diğer unsurlar (ilkeleri) ise, denge, oran-orantı, görsel devamlılık, bütünlük ve vurgulamadır. Bir tasarımı incelemek için bu unsurlar belirleyici niteliktedir. Bir diğer önemli madde ise estetik çözümlemenin basamaklarıdır. Estetik çözümlemenin basamakları, İsmail Tunalı’nın *Estetik* adlı eserinde de belirttiği gibi estetik süje, estetik obje, estetik değer ve estetik yargıdır. Eserin ne olduğuna bakarak tasarım unsurları incelendikten sonra estetik incelemeye birlikte yapılan tasarımın nasıl olduğuna dair bir yargıda bulunabilir. Tüm bu kavramlar posta sanatını incelemek için ayırıcı niteliktedir. Sanat felsefesinin epistemolojisi, sanat eserlerinin bilgisel niteliği ve doğası üzerine odaklanır. Bu perspektiften bakıldığında, sanat eserleriyle ilgili bilgi nasıl elde edilir; bu bilgi ne kadar doğrudur ve sanat eserlerinin anlamı ve değeri konusunda nasıl bir bilgi sahibi olunabilir. Bu çalışmada bahsedilen sanat felsefesi çözümlemesinde yöntem olarak sanat epistemolojik bir inceleme olarak bakılmaktadır

Posta Satına Sanatsal Bakış

Posta sanatı, sanatın geleneksel sınırlarını zorlayan ve iletişimin sınırlarını genişleten bir sanat formudur. Bu sanatsal yaklaşım, posta yoluyla iletişim kurmanın doğasını sorgulayan ve bu iletişimin aracını bir sanat platformu olarak gören bir perspektife dayanır. Posta sanatı hareketi Fluxus sanat hareketinden yola çıkarak ivme kazanmıştır. Dolayısıyla Fluxus sanat hareketi günümüze kadar uzanan bir başarıya imza atmıştır. Fluxus sanat hareketinin, sanatın değerini veya değersizliğini ele alması, sanatçıların yanı sıra birçok kişi tarafından sorgulanmıştır (Kuruçay, 2022: 767). Posta sanatına sanatsal bakış, öncelikle iletişimin ve sanatın nasıl bir araya geldiğini anlamayı gerektirir. Geleneksel sanat formlarından farklı olarak, posta sanatı anonimdir ve geniş bir izleyici kitlesine ulaşabilir. Sanatçılar, posta sanatı aracılığıyla mesajlarını duyurmak, toplumu etkilemek ve politik, sosyal veya kültürel konularda farkındalık yaratmak için bu platformu kullanabilirler. Posta sanatına sanatsal bakış açısıyla, iletişimin aracının kendisi de sanat yapıtının bir parçası haline gelir. Kullanılan zarfların, pulların, posta damgalarının veya mektupların üzerindeki çizimler, yazılar veya diğer sanatsal dokunuşlar, posta sanatının özgünlüğünü ve çekiciliğini arttırır ve birer sanat eseri hüviyeti kazanmasına olanak sağlar. Bu sanatsal dokunuşlar, posta sanatının sanat tarihindeki yerini sağlamlaştırır ve bu sanat formunun geçmişten günümüze olan evrimini gösterir. Posta sanatına sanatsal bir bakış açısıyla, sadece iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda bir ifade ve ifade biçimi olarak da görülebilir. Sanatçılar posta sanatı aracılığıyla duygularını, düşüncelerini ve hikayelerini ifade ederken, izleyiciler de bu sanatsal iletişimi deneyimler. Bu iletişim süreci, sanatın gücünü ve etkisini vurgular ve sanatın sınırlarını genişletir.

Posta sanatıyla ilgilenen ve bu alanda çalışmalar yapan birçok yetenekli sanatçılar bulunmaktadır. Bu sanatçılardan örnekler vermek gerekir ise, ilk olarak Cengiz Çekil'i gösterebiliriz. Türkiye'de posta sanatının öncülerinden biri olarak kabul edilen Çekil, sanat kariyeri boyunca çeşitli posta sanatı projeleri üretmiş ve uluslararası düzeyde tanınmıştır. Posta sanatı ve sanatın farklı alanlarında eserler veren Mehmet Kipçak ise, Türkiye'de posta sanatı topluluğunun önemli isimlerinden biridir. Türk sanatçı Hale Tenger, posta sanatı alanında da eserler üretmiş ve uluslararası sergilere katılmıştır. Çalışmalarında posta yoluyla iletişim temasını sıkça kullanır. Genco Gülan ise, posta sanatı ile çağdaş sanatı bir araya getiren çalışmalarıyla tanınan bir sanatçıdır. Görsel sanatlar, performans sanatı ve dijital sanat gibi farklı alanlarda eserler verir. Son olarak, Canan Dağdelen, Türk posta sanatı alanında etkili bir sanatçıdır. Çalışmalarında posta sanatının iletişim ve mesajlaşma temalarını işler. Bu sanatçılar, Türkiye'de posta sanatının gelişimine katkıda bulunmuş ve uluslararası düzeyde tanınmış isimlerdir. Posta sanatı, Türk sanatçıları arasında da çeşitli şekillerde yorumlanmış ve üretken bir alan olarak kabul edilmiştir.

Posta sanatı, dünya çapında birçok sanatçı tarafından uygulanan ve benimsenen bir sanat akımıdır. Bu sanatçılar, posta yoluyla iletişim kurarak ve posta sanatı yapan bazı tanınmış sanatçılar vardır. Bunlardan ilki, Ray Johnson'dur. Johnson, posta sanatının öncülerinden biri olarak kabul edilir. 1950'lerden itibaren posta yoluyla sanat eserleri göndermeye başlayan Johnson, Fluxus hareketine de katkıda bulunmuştur. Kanadalı posta sanatçısı Anna Banana ise, 1970'lerde ve 1980'lerde popülerlik kazandı. Banana, sanatı posta yoluyla yayarak ve sanatçılar arasında iletişim kurarak tanınmıştır. Amerikalı posta sanatçısı Held ise, özellikle posta sanatı çalışmalarlarıyla tanınır. Kendisi aynı zamanda posta sanatının belgeselci bir tarihçisi olarak da bilinir. Japon posta sanatçısı Cohen, "Brain Cell" adını verdiği ve dünya çapındaki sanatçılardan gelen posta sanatı eserlerini bir araya getirdiği bir projeyi yönetmektedir.

Brezilyalı posta sanatçısı Franca ise, feminist ve politik temalara odaklanan eserler üretir ve dünya çapında posta sanatı sergilerine katılır. Son olarak, Hollandalı posta sanatçısı Janssen, “International Union of Mail Artists” gibi posta sanatı topluluklarında aktif olarak yer almaktadır. Bu sanatçılar, posta sanatının çeşitli yönlerini ve potansiyellerini keşfetmiş ve bu alanda önemli katkılarda bulunmuşlardır. Posta sanatı, sanatçıların iletişim, iş birliği ve yaratıcılık alanlarında geniş bir özgürlük sunan dinamik bir sanat akımıdır.

Resim sanatının temel öğeleri ve ilkeleri önemlidir. Bir resmin fiziksel öğelerini ele aldığımızda bunların tek tek veya birbirleri ile ilişkilerini yorumlayabiliriz. Estetik çözümleme, resim sanatına özgü estetik fenomeni/varlığı çeşitli öğeler açısından incelemektir. Bunlar; resmin bize hissettirdiği duygu, resmin oluşturulduğu veya hammaddesi olan malzeme, sanatçının kullandığı teknik (karışık teknik, yağlıboya, karakalem, pastel, baskı vb.), resmin hangi döneme ait olduğu, kişiye ne tür bir bilgi verdiği, renk, ton (degrade), ışık ve gölge, biçim, yön, çizgi, tablodaki nesnelere yerleştirildiği denge (yer, boşluk vb. unsurlar), perspektif, oran-orantı, görsel devamlılık, vurgulama, bütünlük, soyutlama, özdeşlik, taklitçilik, tablonun üzerine yapıştırma tekniği ile çeşitli materyallerle oluşturduğu asamblaj tekniği, boyanın yanı sıra çeşitli parçalardan oluşan ve o parçaları birleştirerek bir bütün oluşturulan kompozisyon olan kolaj tekniği, değer atfetme, yargıda bulunma, alımlamada sanat akımlarının etkisi, bireylerin kültürel düzeyi ve özgürlük problemi gibi öğelerdir. Bu unsurlar sanat nesnelindeki sınırları belirler. Bu konuda anlatılmaya çalışılan denge ve oran-orantı unsurları incelenen önemli unsurlardandır. Denge, bir soyut resimde önemli bir unsurdur. Soyut resmin oluşmasını sağlayan, anlatılacak olan nesnelere oluşumunda bir etken olan unsurdur. Bir resimde çizgiden daha etkili bir öğedir. Oran-orantı ise, yine soyut resimde anlatılan konunun ve temanın oluşmasına yardımcı olan bir etkidir. Denge ve oran-orantı bir bütündür. Bu unsurlar posta sanatı tasarımında da geçerli öğelerdir. Bir tasarımı incelerken yapılan tasarımın şekiller arasındaki uyumu, dengesi, biçimi önemli olup, renk varsa renkler arasındaki uyum ve denge incelenmelidir.

Posta Sanatı'nın Estetik Olarak İncelenmesi

Posta sanatının estetik olarak incelenmesi oldukça ilginç bir konudur. İlk olarak posta sanatı eserlerinin görsel estetiğini inceleyerek, sanatçıların kullandığı renkler, desenler, formlar ve malzemeler üzerinden bir analiz yapabiliriz. Bu analiz, sanat eserlerinin estetik değerini ve sanatçıların ifade biçimi anlamamıza yardımcı olabilir. Posta sanatı genellikle duygusal ve düşünsel derinlik içerir. Sanat eserlerinin incelenmesiyle, sanatçının eserde hangi duyguları ve düşünceleri ifade etmeye çalıştığını anlayabiliriz. Posta sanatçıları genellikle yenilikçi teknikler kullanarak eserlerini oluştururlar. Bu tekniklerin estetik değerlerini ve sanat eserlerine kattığı özgünlüğü değerlendirilir. Posta sanatı aynı zamanda zaman ve mekân kavramlarıyla oynar. Sanatçıların posta yoluyla iletişim kurdukları kişilerle olan ilişkileri, zamanın etkisi altında nasıl değiştiğini ve bu değişimin sanat eserlerine yansımalarını incelenir. Posta sanatı eserlerinin incelenmesiyle, sanatçıların toplumsal ve kültürel bağlamlardan nasıl etkilendiğini ve bu bağlamların sanat eserlerine nasıl yansıdığını önemlidir.

Posta sanatının görsel estetiği, sanatçıların kullanılan renkler, desenler, formlar ve malzemeler nasıl bir estetik deneyim yarattığını incelemeyi içerir. Bu durumda malzeme çeşitliliği, renk kullanımı, desen ve kompozisyon, teknik yaratıcılık, duygusal ve sembolik ifade önemli estetik değerlerdendir. Posta sanatçıları genellikle çeşitli malzemeler kullanarak eserlerini oluştururlar. Bu malzemeler arasında kâğıt, karton, pullar, damgalar, boya, kumaş ve

hatta bulmacalar gibi farklı materyaller bulunabilir. Bu malzemelerin kombinasyonları ve kullanımları, eserlerin görsel estetiğini zenginleştirir. Bir diğer önemli husus, posta sanatında renklerin kullanımını önemli bir estetik unsurdur. Sanatçılar, renkleri duygusal ve sembolik anlamlarla ilişkilendirerek eserlerine derinlik katarlar. Ayrıca renk paletleri ve kontrastlar da eserlerin görsel çekiciliğini artırır. Posta sanatında desenler ve kompozisyonlar dengesi ve düzenlenmesi eserin estetik değerini belirler. Posta sanatçıları genellikle farklı teknikler kullanarak eserlerini oluştururlar. Örneğin, kolaj tekniği, damgalama, gravür, çizim, boyama ve diğerleri gibi tekniklerin kombinasyonu eserlere benzersiz bir estetik kazandırır. Son olarak, görsel estetik, posta sanatında duygusal ve sembolik ifadenin bir parçasıdır. Sanatçılar, eserlerinde duygularını ve düşüncelerini görsel olarak ifade ederken semboller, motifler ve imgeler kullanır. Posta sanatının görsel estetiği, sanatçıların yaratıcılıklarını serbestçe ifade etmelerini sağlayan bir platform sunar. Bu estetik deneyim, izleyicilerin sanat eserlerini hem duygusal hem de zihinsel olarak deneyimlerini sağlar.

Posta Sanatı Çalışmalarının Sanatsal ve Felsefi Olarak İncelemesi: Çalışma Örnekleri

Posta sanatı çalışmaları sanatsal ve felsefi olarak incelenebilir. Bu çalışmaların ilki; Bedri Rahmi Eyüboğlu, Türk ressam, şair ve yazar olarak tanınır. Ancak, posta sanatı çalışmalarıyla doğrudan ilişkilendirilmiştir. Posta sanatı, genellikle 20. Yüzyılın ortalarından itibaren popüler hale gelmiş bir sanat akımıdır ve Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun çalışmaları bu akımın dışında kalmaktadır. Bedri Rahmi Eyüboğlu, genellikle resim, heykel, seramik gibi geleneksel sanat formlarında olmuştur. Posta sanatı ise daha çok posta yoluyla iletişim kurarak ve farklı malzemeler kullanarak sanat eserleri oluşturmayı içerir. Bu nedenle, Bedri Rahmi Eyüboğlu posta sanatı çalışmaları hakkında spesifik bil vermek mümkün değildir çünkü kendisi bu tür bir sanat akımının içinde yer almıştır. Ancak, sanat dünyasındaki geniş yelpazesi ve farklı sanat dallarına olan ilgisiyle tanınan bir sanatçı olarak bilinir.

Resim 1. Bedri Rahmi Eyüboğlu Posta Çalışmalarından Örnekler

İlk resimde, ressam aynı zamanda şair ve yazar olarak da tanınan, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun posta sanatı çalışması görülmektedir. Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun posta sanatı çalışmaları genellikle kartpostal boyutlarında ve kâğıt üzerine yapılmış küçük eserlerden oluşur. Bu eserlerde genellikle doğa motifleri, figürler ve özgün tasarımlar yer almaktadır. Dolayısıyla bu çalışma epistemolojik olarak, Eyüboğlu'nun kendi tarzını da ortaya koyduğu görülmektedir. Diğer türdeki eserlerinde resmettiği soyut tarzı posta sanatında da görmekteyiz. Sanatçı burada soyut (geometrik, renk) formlar kullanmıştır. Tasarım hammaddesi ve ilkesi olarak renk, ton, biçim, yön, denge gibi unsurlar kullanılmıştır. Özellikle birinci en büyük soyut görsele bakıldığında canlı renkler kullanılmış olup denge ve bütünlük sağlanmıştır. Sanatçı bazı çalışmalarında ise, tipografik unsurlar ve posta pulları kullanmıştır. Bir estetik süje olan Eyüboğlu'nun çalışmaları sanatseverlere tasarım olarak bir bilgi (episteme) sunmaktadır. Bir bilgi sunarken, postanın gönderileceği kişiye resimsel bir ifadeyle anlatmak istediği temayı ya da özgün karalamaları görülmektedir. Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun posta sanatı üzerine yaptığı çalışmalar, Türk sanatının gelişmesine ve uluslararası sanat iletişimine katkıda bulunmuştur.

Resim 2. Bedri Rahmi Eyüboğlu "Biz Mektup Yazardık" Sergisi, 2015

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun "Biz Mektup Yazardık" adlı sergisi 5 Mayıs-20 Haziran 2015 tarihleri arasında İş Sanat Kibele Galeri'sinde yapılmıştır. Sergide orjinal el yazılı mektuplar ve sanatçının çizimleriyle süslediği desenli zarfların yanı sıra mektuplaşılan isimlerin Bedri Rahmi Eyüboğlu tarafından yapılmış portreleri de yer almıştır. Resim 2'de görülen posta sanatında, portre çalışması yer almaktadır. Aynı zamanda renk kullanımı ve sanatçının kendi el yazısıyla yazdığı bilgiler de zarfın üzerinde yer almaktadır.

Resim 3. Victor Hugo Posta Çalışması

Victor Hugo'nun posta sanatıyla ilişkisi, onun mektuplarını ve gönderilerini sanatsal ifadeler olarak kullanmasıyla bilinir. Özellikle mektuplarına eklediği çizimler, yazdığı şiirlerle birleşerek kendine özgü bir tarz oluşturmuştur. Bu çizimler ve yazılar, zamanla posta sanatının önemli örnekleri olarak kabul edilmiş ve sanatçılar arasında ilham kaynağı olmuştur. Victor Hugo'nun posta sanatıyla ilgili en bilinen eserleri arasında mektuplarındaki çizimler ve yazıların bulunduğu koleksiyonlar yer alır. Bu eserler hem sanat tarihçileri hem de edebiyatçılar tarafından incelenerek Hugo'nun sanatsal ve edebi mirasına katkıda bulunmuştur. Victor Hugo'nun posta sanatıyla olan bağlantısı 1862 yılında öğrencisi olan Eugene Pelletan'a yazdığı bir mektuba dayanır. Bu mektubu, "enveloppe calligraphique" olarak adlandırılan özel bir şekilde yazılmış zarf olarak göndermiştir. Zarfındaki yazılar, sanatın bir zarf üzerinde nasıl kullanılabileceğini ve zarfın kendisinin bir sanat eseri haline nasıl dönüştürülebileceğini gösterir. Victor Hugo'nun bu mektubu, posta sanatının erken dönemlerinden birine, zarfların sanatsal bir ifade aracı olarak kullanılmasının önemi vurgulanmıştır. Bu nedenle, Victor Hugo, posta sanatı tarihinde küçük ama önemli bir yeri vardır ve zarf sanatının gelişimine katkıda bulunmuştur. Genel olarak, Victor Hugo'nun posta sanatıyla olan bağlantısı, zarfların sanatsal ifade için kullanılmasının öncülerinden biri olarak kabul edilmesiyle bilinir.

Üçüncü görsele bakıldığında, bir estetik süje olan, Fransız şair, roman ve oyun yazarı olarak da bilinen Victor Hugo'nun mektubunda tipografi bir episteme (bilgi) olarak bize yansıtmaktadır. Resmedilen tür peyzaj olup, tasarım unsurları olarak çizgi ve ton, ışık ve gölge başarılı bir şekilde verilmiştir. Birçok sanatçının da mektuplarında bu yöntemi kullandığı üzere, Victor Hugo da mektubunda sanatını ifade aracı olarak kullanmıştır.

Resim 4. Van Gogh Posta Çalışması

Van Gogh'un posta sanatıyla ilgili en bilinen eseri, kardeşi Theo'ya gönderdiği mektuplardır. Van Gogh, mektuplarında resimler yapar ve bu resimleri kardeşine göndermiştir. Bu mektuplar hem kardeşi Teheo'ya duygusal bağına ifade etmek hem de sanatsal ifadesini paylaşmak için bir araç olarak kullanılmıştır. Van Gogh'un posta sanatı çalışmaları genellikle küçük ölçekli ve hızlı bir şekilde yapılmıştır. Bu nedenle, bazı eserlerinde detaylara pek yer verilmemiştir, ancak duygusal ifade ve renk kullanımı ön plandadır.

Resim 4'e bakıldığında Hollanda doğumlu art izlenimci bir ressam olarak tanınan Van Gogh'un mektubu görülmektedir. Epistemolojik olarak postada resmedilen tür figüratif ve peyzajdır. Estetik süje olan Van Gogh, resimde çizgi ve ışık ve gölgeyi başarılı bir şekilde yansıtmıştır. Burada göze çarpan diğer önemli bir unsur ise, tipografidir. Estetik şekilde süje'nin yani Van Gogh'un bu çalışmayı hangi evrelerde yarattığı yani malzemesiyle tekniğiyle ya da sanatseverin buradan anladığının ne olduğu hakkında bir bilgi olduğudur. Bu çalışmada, sanatseverler Van Gogh'un yazısı ve resmettiği görsel hakkında bir değer atfedebilir çünkü bu mektubun dönemselsel bir değeri söz konusudur ve bir yargıda bulunabilir. Van Gogh mektubunda sanat ve yaratıcılığını bir ifade aracı olarak göstermiştir.

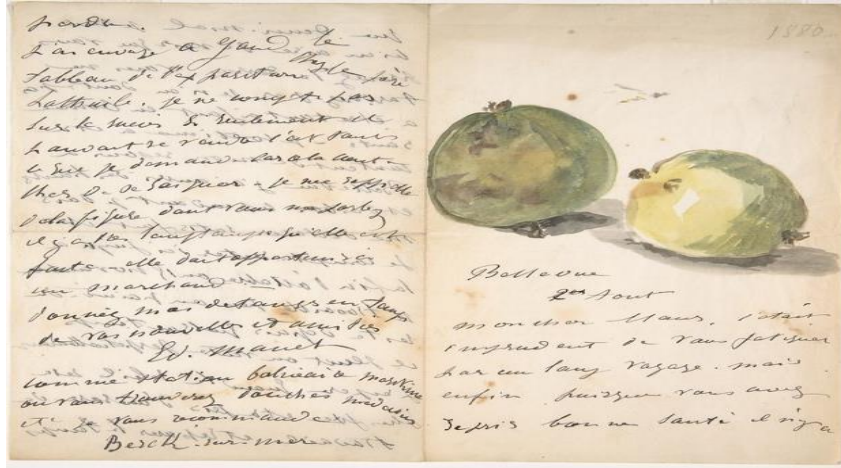

Resim 5. Abidin Dino Posta Çalışması

Abidin Dino'nun posta sanatı çalışmaları genellikle soyut ve deneysel öğeler içerir. Renkli desenler, geometrik şekiller ve sembollerle dolu eserler üretmiştir. Bu çalışmalarında genellikle çağdaş sanat akımlarından etkilenmiş ve kişisel ifadelerini özgürce yansıtmıştır. Abidin Dino'nun posta sanatı çalışmaları, iletişimin sınırlarını zorlamak ve sanatını geniş kitlelere ulaştırmak amacıyla yapılmıştır. Onun sanat anlayışı ve eserleri, posta sanatının bazı temel prensipleriyle benzerlik taşır. Dino'nun sanatında görsel ifadenin önemlidir. Figüratif ve sembolik imgeler kullanarak, insanın iç dünyasını ve toplumsal konuları ele almıştır. Eserlerinde renklerin ve kompozisyonun güçlü bir şekilde kullanılması, görsel estetiğin ön planda olduğunu gösterir. Posta sanatıyla ilişkilendirilebilecek noktalardan biri, Abidin Dino'nun zaman zaman sergi açılışları için hazırladığı özel kartpostallardır. Bu kartpostallar, sanatçının estetik anlayışını ve iletişimini özgürce ifade etme isteğini yansıtır. Bu çalışmalar, sanatın sadece galeri veya müzelerle sınırlı olmadığını göstererek sanatın her yerde ve herkes için erişilebilir olabileceğini vurgulamamıştır. Abidin Dino'nun posta sanatı çalışmaları, sanatı demokratikleştirmeye ve toplumsal iletişimi güçlendirmeye yönelik bir çaba olarak değerlendirilebilir. Genel olarak, Abidin Dino'nun sanatıyla posta sanatı arasında doğrudan bir bağlantı olmasa da sanat anlayışı ve ifade biçimleri açısından benzerlikler bulunabilir. Bu benzerlikler, sanatın çeşitli alanlarda farklı ifade biçimlerinin bir araya gelmesinin ve sanatın sınırlarını genişletilmesinin önemini vurgular.

Resim 5'e bakıldığında karikatürist, yazar ve film yönetmeni olarak da tanınan Abidin Dino'nun posta sanatı çalışması görülmektedir. Burada postanın üzerine resmedilen türler

figüratif ve peyzajdır. Figüratiflerin denge ve oran-orantısı renkli bir malzemeye yansıtılmıştır. Estetik süje olan Dino, resimde çizgi ve ışık ve gölgeyi, karalamayı başarılı bir şekilde sergilemiştir. Burada estetik süje (episteme) olarak postanın gönderilecek kişiye ne anlatmak istediği, belki de bir mesaj içerikli bir resim olarak verilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada, sanatseverler Van Gogh'un yazısı ve resmettiği görsel hakkında bir değer atfedebilir ve bir yargıda bulunabilir.

Resim 6. Edouard Manet Posta Çalışması

Manet, 19. Yüzyıl Fransız bir ressamdır. Ressamlık kariyeri, sanat dünyasında çeşitli akımların ve tekniklerin gelişiminde etkili olmuştur. Posta sanatı genellikle 20. Yüzyılın ortalarından itibaren popüler hale gelmiş bir sanat akımıdır ve Manet bu dönemden önce etkin bir şekilde çalışmıştır. Bu nedenle Manet'in posta sanatıyla doğrudan ilişkili bir çalışması veya etkisi vardır. Manet'in posta çalışmaları, yaşadığı dönemlerde popüler olan ve sanatçıların birbirleriyle yazışarak sanat eserlerini birbirlerine gönderdikleri bir tür sanat hareketi olan posta sanatı kavramına katkıda bulunmuştur. Fakat, Manet'in bu alandaki katkıları diğer sanatçılarınkı kadar bilinmemektedir çünkü genellikle daha çok izlenimci tarzda resimlerle tanınır. Manet, izlenimcilik akımının öncülerinden biri olarak kabul edilir ve resimlerinde çağdaş yaşamı ve insan figürlerini sıkça ele almıştır. Onun resimlerindeki teknik ustalık, renk kullanımı ve kompozisyonlar, izlenimcilik akımının temel özelliklerini yansıtır. Posta sanatıyla bağlantılı olmasa da Manet'in sanat, 19. Yüzyıl Fransız sanatının önemli bir parçası olarak kabul edilir ve modern sanatın gelişiminde etkili rol oynamıştır.

Estetik süje olan Manet, Fransız bir ressamdır. 19. Yüzyılda modern yaşamı tema alan resimler yapmaya başlayan ressamlardan biridir. Sanatçının birçok resim türünde eserleri ve farklı çalışmaları da yer almaktadır. Burada ise resim 6'da görüldüğü üzere meyveler resmedilmiştir. Epistemolojik olarak sanatçı tasarım unsuru olarak renk, ton, ışık ve gölge kullanmıştır. Diğer önemli bir nokta ise, iki meyve arasında kurduğu denge ve oran-orantıdır.

Resim 7. Sinop Üniversitesi Uluslararası Posta Sanatı Proje Afişi, 2023

Posta sanatı projeleri, sanatçıların posta yoluyla iletişim kurarak ve sanat eserlerini fiziksel olarak posta ile göndererek gerçekleştirdiği yaratıcı projelerdir. Çeşitli yapılan posta sanatı projeleri vardır. Sanatçılar, dünya çapındaki diğer sanatçılarla posta sanatı eserleri takas edebilirler. Bu proje, farklı kültürlerden ve ülkelerden sanatçıların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlar. Sanatçılar, kendi tasarladıkları posta pulu benzeri etiketlerle sanat eserleri oluşturabilirler. Bu etiketler, posta sanatı eserlerine ek bir boyut kazandırarak koleksiyoncuların ilgisini çeker. Posta sanatı eserleri, özel sergilerde veya sanat galerilerinde sergilenebilir. Bu sergiler, posta sanatının geniş kitlelere tanıtılmasını sağlar ve sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşmasına imkân tanır. Sanatçılar, posta sanatı çalışmaları oluşturarak eserlerini bir araya getirebilirler. Bu çalışmalar, posta sanatının çeşitli yönlerini ve sanatçıların farklı projelerini bir araya getirerek okuyuculara bir bakış açısı sunar. Son olarak, sanatçılar, posta sanatı etkinliklerine katılarak veya bu etkinlikleri düzenleyerek diğer sanatçılarla iletişim kurabilir ve ortak projeler geliştirebilirler. Bu etkinlikler, posta sanatı topluluğunun bir araya gelmesini ve iş birliği yapmasını sağlar. Bu projeler, posta sanatının çeşitli yönlerini keşfetmek ve sanatçıların yaratıcılıklarını serbestçe ifade etmelerini sağlamak için kullanılır. Her biri, sanatçıların farklı iletişim ve iş birliği yöntemleriyle sanat dünyasına katkıda bulunmalarını sağlayan değerli projelerdir. Resim 7’de da görülen Türkiye Cumhuriyeti’nin 100. Yılı kapsamında Sinop Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Resim Bölümü iş birliği ile posta sanatı ile ilgili sergi düzenlenmiştir.

Resim 8. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2. Posta Sanatı Bienali Afişi, 2019

Posta sanatı bienalleri, dünya çağında posta sanatı eserlerini sergileyen ve sanatçıları bir araya getiren özel etkinliklerdir. Bu bienaller, posta sanatının tanıtımı ve gelişimi için önemli bir platform sağlar. Yapılan ünlü posta bienalleri vardır. Imab, dünyanın dört bir yanından sanatçıların katıldığı önemli bir posta sanatı bienalidir. Her yıl farklı bir tema etrafında düzenlenen bu bienal, sanatçılara çeşitli konuları ele alarak eserlerini sergileme fırsatı sunar. International mail art exhibition ise, farklı ülkelerden posta sanatı eserlerini bir araya getirerek uluslararası bir sergi düzenler. Sanatçılar, katılımcıların eserlerini -keşfetmesini sağlayan geniş bir platformda eserlerini sergiler. Amerika kıtasındaki posta sanatı sanatçıların katıldığı bienal ise, bölgesel bir odaklanma sağlar ve Amerika'nın çeşitli kültürlerinden eserleri bir araya getirir. İtalya'da düzenlenen bienal ise, Avrupa'dan ve dünyanın diğer bölgelerinden sanatçıları bir araya getirerek posta sanatının çeşitliliğini sergiler. Avustralya'da düzenlenen "Australian Postcard Show" posta sanatı üzerine odaklanır ve sanatçıların kartpostal benzeri eserlerini sergiler. Bu bienaller, posta sanatı topluluğunu bir araya getirerek sanatçıların eserlerini geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşmalarını sağlar. Ayrıca, posta sanatının farklı kültürlerdeki ve coğrafyalardaki çeşitliliğini gösterir ve sanatın uluslararası bir platformda paylaşılması teşvik eder. Resim 8'de görülen 2019 yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık fakültesi tarafından 2. Uluslararası posta sanatı bienali gerçekleştirilmiştir. Bienale çeşitli ülkelerden sanatçılar katılım sağlamıştır. Katılan sanatçıların eserleri fakültenin fuaye alanında sergilenmiştir.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖZEL SANATÇILAR EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Uluslararası Posta Sanatı Sergisi

AÇIK ÇAĞRI

"100. Yıldan Mektuplar"

Tema: Özgürlük

Son Katılım: 21 Ekim 2023 **Sergi Tarihi: 29 Ekim-29 Kasım 2023**

Teknik: Serbest
Ölçü: A4 (297x210mm)
Katılım Adedi: Maksimum 2 eser
Katılım Tarihi: 20 Ağustos-21 Ekim 2023

Gönderim Adresi: Ali Ertuğrul Küpeli
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Binası
Emniyet Mahallesi Bandırma Caddesi No: 6/7A
Yenimahalle / Ankara / Türkiye

Değerli Sanat Severler,

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümünü anlam ve önemle kutlayacağımız "100. Yıldan Mektuplar" adlı sanatsal etkinliğimize katılımınızı davet etmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Bu özel etkinlik, Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinden Cumhuriyet'in ilanına, temel hak ve özgürlüklerin vurgulanmasından demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesine kadar uzanan tarihi bir hikayeyi sanatsal bir perspektifle yansıtmayı amaçlamaktadır. Etkinliğimize katkıda bulunan her sanatseverin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kazanımlarını, değerlerini, kadın haklarını ve eşitliği yansıtan mektuplar ve sanatsal eserler yaratmalarını bekliyoruz.

Ana tema olarak "Özgürlük"ü seçtik ve bu temayı Türk milletinin özgürlük arayışını, Cumhuriyet'in temel ilkelerinin ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğindeki Milli Mücadele'nin özyle bütünleştirmeyi hedefliyoruz. Sizin sanatsal ifadelerle, Cumhuriyetimizin temellerini atan bu kahramanlık destanını ve özgürlüğün anlamını derinlemesine yansıtacak ve gelecek nesillere taşıyacaklar.

Sanatsal mektuplarınızı, iletişim adresine göndererek etkinliğimize katkı sağlayabilirsiniz. Gönderdiğiniz eserler, etkinliğe özel hazırlanan bir sergileme mekânında ve web sayfamızda yayınlanacaktır.

Bu anlamlı etkinliğimize katılarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını sanatsal bir şekilde aydınlatmak için sizleri aramızda görmekten büyük mutluluk duyuyoruz. Katılımınızı sabırsızlıkla bekliyoruz.

Saygılarımızla,
Etkinlik Organizasyon Ekibi

ORGANİZATÖR
Prof. Dr. Musa YILDIZ (Rektör)

BASKAN
Prof. Dr. Hüseyin SELVİ (Dekan)

DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. Osman GAYDERE
Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ
Öğrt. Gör. Dr. Veynel SAYLI

DANIŞMA KURULU
Prof. Dr. Mustafa İZGÖR
Doç. Dr. Feriye AÇIKGÖZ
Doç. Dr. Murat ASLAN
Öğr. Gör. Hande BİLGE
Arş. Gör. Kürşat AZİZLİOĞLU

TANITIM/YASAREN KURULU
Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ
Doç. Dr. Feriye AÇIKGÖZ

SERGİLEME KURULU
Öğrt. Gör. Ahmet KARAHAN
Öğrt. Gör. Dr. Naciye AYDIN
Öğrt. Gör. Ayşe Deniz İsmayil TÜRK
Arş. Gör. Kürşat AZİZLİOĞLU
Arş. Gör. İsmailhan GÜZLENDÖY

Körelendir
Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ

*Ücret ve Ödri Yoktur

 /gazimailart

Resim 9. Gazi Üniversitesi Posta Sanatı Sergi Afişi, 2023

Posta sanatı sergileri, sanatçıların posta yoluyla iletişim kurarak ve posta sanatı eserlerini sergileyerek gerçekleştirdiği etkinliklerdir. Bu sergiler, genellikle posta sanatı topluluğunun bir araya gelmesini ve sanat eserlerinin geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşılmasını sağlar. Posta sanatıyla ilgili birçok farklı sergiler yapılmaktadır. Ulusal ve Uluslararası sergiler, farklı konseptler ve temalar, online ve fiziksel sergiler, posta sanatı çalışmaları, sanat etkinlikleri ve atölyelerdir. Posta sanatı sergileri, genellikle ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlenir. Bu sergiler, farklı ülkelerden ve kültürlerden sanatçıları bir araya getirerek posta sanatının çeşitliliğini sergiler. Posta sanatı sergileri, genellikle belirli bir tema veya konsept etrafında düzenlenir. Örneğin, doğa, kültürler arası iletişim, politika veya teknoloji gibi konular etrafında posta sanatı eserleri sergilenebilir. Ayrıca posta sanatı sergileri, çevrimiçi platformlarda veya fiziksel mekanlarda gerçekleştirilebilir. Bu şekilde, sanatçılar eserlerini geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşabilirler. Bazı posta sanatı sergileri, özel zineler veya sergi katalogları şeklinde de yayımlanabilir. Bu zineler, sergide yer alan eserlerin görsellerini ve sanatçıların açıklamalarını içerir. Posta sanatı sergileri genellikle sanat etkinlikleri ve atölyelerle birleştirilir. Bu etkinliklerde, sanatçılar eserlerini tanıtabilir, ziyaretçilere posta sanatı hakkında bilgi verebilir ve atölye çalışmalarını izleyicilere katılım imkânı sunabilir. Posta sanatı sergileri, sanat dünyasının farklı alanlarından ve izleyicilerden geniş ilgi görebilen posta sanatının yaygınlaşmasına ve tanınmasına katkıda bulunur. Resim 9'de görülen Gazi Üniversitesi'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümüne özel gerçekleştirilen "100. Yıldan Mektuplar" adlı posta sanatı sergisi düzenlenmiştir. Ana tema olarak "özgürlük" olarak belirlenmiştir. Sergiye birçok sanatçı katılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Posta sanatı geçmişten günümüze kadar kullanılan bir haberleşme ve bir sanat türü olmuştur. Hem Türk hem de yabancı sanatçılar tarafından çeşitli şekillerde tasarlanan bir ifade aracı haline de gelmiştir. Sanatçılar bu ifadeleri çeşitli çizdikleri görsellerle sunmuşlardır. Günümüzde posta sanatına verilen değer gittikçe artmakta olup çeşitli bienaller, sergiler, workshoplar ve uluslararası yarışmalar yapılmaktadır. Posta sanatı çalışan Türk ve yabancı birçok sanatçı vardır. Posta sanatı çalışan Türk sanatçılardan Cengiz Çekil, Mehmet Kıpçak, Hale tenger, Genco Gülan ve Canan Dağdelen başlıca sanatçılardır. Ray Johnson, Anna Banana, Jhon Held, Ryosuke Cohen, Elsa Faranca ve Ruud Janssen posta sanatı çalışan yabancı sanatçılardandır.

Posta sanatı, sanat eserlerinin fiziksel sergileme alanlarından bağımsız olarak, posta yoluyla gönderilen veya basılı malzemeler aracılığıyla iletilen eserlerin üretimini ve yayılmasını içerir. Bu anlamla sanat eserlerinin sınırları genişler ve geleneksel galeri ve müze ortamlarından çıkarak daha geniş bir kitleye ulaşır.

Posta sanatıyla ilgili projeler, bienaller ve sergiler yapılmaktadır. Posta sanatıyla ilgili yapılan projelerin en önemlileri: Mail Art Exchange, Artistamp Project, Posta sanatı sergileri, Posta sanatı zines'dir. Posta sanatının önemli bienalleri ise, International Mail Art Biennale, International Mail Art Art Exhibition, Mail Art Biennial of the Americas, Mail Art Biennial Italy ve Australian Postcard Show'dur. Bu bienaller, posta sanatı topluluğunu bir araya getirerek sanatçıların eserlerini geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşmasını sağlar. Posta sanatı sergileri ise, Ulusal ve Uluslararası Sergiler, Farklı Konseptler ve Temalar, Online ve Fiziksel Sergiler, Sanat etkinlikleri ve Atölyelerdir. Bu sergiler, sanat dünyasının farklı alanlarından ve izleyicilerden geniş ilgi görerek posta sanatının yayınlamasına ve tanınmasına katkıda bulunmuştur.

Tıpkı resim sanatında bir portreye ya da herhangi bir resme baktığımızda onu nasıl anlamaya çalışıyorsak posta sanatında yapılan çalışmaları da eleştirel bir gözle anlayarak bakmak sanatsevere farklı bir bakış açısı kazandırabilir. Çünkü yapılan çalışmalarda kompozisyon kurgu sanatçıların eskizleri, resmettikleri temalar, tasarımları, tipografileri veya çeşitli materyallerden oluşturdukları kolajlar ve görseller yer almaktadır. Bu görselleri akademik bir eleştiri yapıyor gibi, hangi resim türünden oluştuğu, hangi dönemde yapıldığı, hangi teknik kullanıldığı veya nasıl estetik süjenin resmettiği, epistemesi'nin (bilgi) ne olduğu yani sanatsevere verdiği mesajın ne olduğu idrak edilmelidir. Dolayısıyla bu çalışmada kullanılan sanatçıların posta çalışmaları epistemolojik olarak estetik bir değerdir.

Bu çalışmada, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Victor Hugo, Van Gogh, Abidin Dino ve Manet gibi öneli sanatçıların çeşitli zarflar üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. Aynı zamanda sanatına dair düzenlenmiş olan bienaller, sergiler ve proje örneklerini yer almaktadır. Dolayısıyla çeşitli sanatçıların posta sanatı çalışmalarını ve posta sanatının çeşitli üniversitelerde yapılan etkinliklerini görmüş olduk. Burada her sanatçının kendi özgün ifadesini, düşüncesini ve tasarımını ortaya koymuştur. Sanatçılar bu özgün fikirlerini sunarken

kendi düşünce, ifade, yaratma özgürlüklerini de ortaya koymuşlardır. Sanatçıların posta sanatı ve mektuplarında kullandıkları tasarım unsurları genellikle çizgi, ton, ışık ve gölge, denge, oran-orantı olarak olmuştur. Estetik süjelerin ortaya koyduğu ve resmettiği görsellerde ise hep bir mesaj içeriklidir. Her birinin estetik değer ve yargı ilişkisi vardır. Bu çalışmalar sanatsal, estetik hem de sanat felsefesi olarak incelenebilir. Dolayısıyla çeşitli sanatçıların posta sanatı çalışmalarını ve posta sanatının çeşitli üniversitelerde yapılan etkinliklerini de görmüş olduk.

Kaynakça

- Aristoteles (1902). *The Poetics of Aristoteles*, New York: The Macmillan Company.
- Aristoteles (2012). *Poetika*, (Çev. İ. Tunalı), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tunalı, İ. (2012). *Estetik*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Eagleton, T. (2010). *Estetiğin İdeolojisi*, (Çev. B. Gözkan, H. Hünler v.d.), İstanbul: Doruk Yayıncılık.
- Ersoy, A. (2016). *Sanat Kavramlarına Giriş*, İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Kuruçay, A. K. (2022). “Bir İletişim Aracı Olarak Posta Sanatı (Mail Art)”, *The Turkish Online Journal of Art and Communication*, 764-780.
- Tolstoy, L. N. (2015). *Sanat Nedir*, (Çev. M. Beyhan), İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Platon (2011). *Devlet*, (Çev. S. Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

İnternet Kaynakları

- <https://www.laparafe.fr/2010/03/lettre-de-victor-hugo-a-juliette-drouet/>
- http://www.bbc.co.uk/worldservice/news/2009/10/091019_vangogh_museum_dowd_dm.shtml
- <http://arsiv.ntv.com.tr/news/144014.jpg>
- <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/354277>
- <https://sinkamer.sinop.edu.tr/100-yil-posta-sanati-projesi/>
- <http://mailartbiennial.nku.edu.tr>
- <https://www.ecesacar.com/2015/05/05/bedri-rahmi-eyuboglu-ve-cagdaslarindan-mektuplar-biz-mektup-yazardik-sergisi/>